

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio III. De fortibus illicitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

lã c. 22. vñ que ad 27

m c. 5.

a Picus 1. 6. de prænot. c. 6. VVimpin sup. c. 17. Medina 1. 2. de rect. fid. c. 2. Sen. d. l. 9. c. 19. & 20

vel effectus, vt pluias sanguinis, acies in cælo visas, & similia, quibus pleni Iulij Obsequentis & Lycosthenis libri, & Iosephus libro 7. de bello cap. 44. & egregiè VVimpina lib. de signis, l certa horum interpretatio à diuina reuelatione dependet, vt fuit concessa Danieli: non licet ea curiosè obseruare ad fortuitos euentus certò prædicendos: rectè tamen concionatores ex ijs imminetentem Dei vindictam denunciant, vel ab instanti facinore ac vitæ prauitate homines ijs deterrent, & ad poenitentiam hortantur. reuera enim idcirco illa solent à Deo ostendi. Plura de his pete à D. Augustino lib. 21. de ciuit. Dei, c. 28. & qui hos portentorum obseruatores egregiè confutant Picus, a VVimpina, Medina, & Sirenus.

Vlt. Auspiciu ex acuminibus militare, cuius & Cicer. & Arnobius meminere, quidam ad ostenta referunt, cum Cælio Calcagnino, alijs ad Geomatiã, alij cum Turnebo non dissimile faciunt, ab Anxinomantia, quale fuerit, nihil habeo certi. Lege si placet Antonium Valerium Comm. de re militari.

SECTIO III.

De sortibus illicitis.

ANGANIAE tertiam partem dixi esse Sortes. Sors olim dicta Phur, vt patet ex l. Esther cap. 9. v. 26. quam plerique Persicam vel Sufianam vocem esse volunt. assentior potius D. Hieronymo Hebræam esse, & deduci ab Hebræo פהר phur, cadere seu labi (etiã iuxta Furster.) quia sortes in vnam coniectæ labuntur, vnde & festum Hebræis Phurim, non Phurim. Iosephus in hac voce mendosus est, vel more

A Græco detorsit. Sors autem, teste Diu. Thom. b triplex est, diuinatoria, consultoria & diuisoria.

Diuinatoria vocari potest κληροματεια: quæ ex genere suo prohibita, D. Greg. lib. 7. ep. 66. lib. 9. ep. 47. in Decretal. c. 1. de sortil. g. D. Thom. d. art. 8. & talis fuit sortitio Ionæ i. vt ibi post Lyran. & Ferum optime Franc. Ribera quæ & ipsa multiplex est, vna, eadem cum oraculo; vt fuere sortes, Delicæ, Lyciæ, Antiates, Prænestinæ & similes, sic accepit Seneca.

in Troadib. Post fata demum sortis incerta fides.

¶ in Oedipo. Sorte Phœbeia exitus.

Cæteræ sortes plæreque nomen à materia sortiuntur: vt sunt παλοματεια, περιματεια, ἀσπρα παλοματεια, quæ bacillis, talis, oscillis, pilulis, aut tabellis inscriptis, in altum vel in vnam conijciabantur.

3. his similis fuit κυβοματεια, siue aleatoria, vt apud Propertium.

Me quoque per talos Venerem quærente secundos, Damnosæ semper subsiliere cænes.

D Huic dediti valde Augustus & Tiberius Imp. teste Suetonio, & Attalus Rex Pergami. Vtebantur huiusmodi sorti teste Pausania Græci, apud Buram Achaïæ: & in Apono fonte in Italia, teste Suetonio, in Tiberio.

4. παλοματεια, quam Tacitus tribuit Germanis; e sortium consuetudo simplex, ait, virgam fructifera arbori decissam in sarculos amputant: eosque notu quibusdam discretos super candidâ vestem temere ac fortuito spargunt. mox, si publice consulatur. Sacerdos ciuitatis, sin priuatim, ipse patrisfam. precatus Deos, cælumque suspiciens ter singulos tollit, sublatos secundû impressam ante

b 22. q. 91 ar. 8. P

el. de morib. German.

notam

nota interpretatur, &c.] frequentissimi quoque Sinis hodie est fere similis quaedam diuinatione duorum lignorum æqualium, quam describit fufe Gunzalus Mendozius li. 2. hist. Chines. c. 4. nec non Philippinensium seu Lusitanorum in India, teste Martino Ignatio Itinerary cap. 8. In sacris litteris inuenio nonnullas huc pertinentes, vt est illa sagittarum, de qua Ezechiel, & alia virgarum de qua Oseas, & secundum non nullos Moses. Ezechielis verba sunt d. Stetit enim rex Babylonis in viuis in capite aquarum viarum diuinationem querens, commiscens sagittas, inter gemit idola, exta consulit. Ad dexteram eius facta est diuinatione super Ierusalem.

Diuinationem hanc varie explicant. orta diuersitate, quia non conueniunt de significatione verbi Kolkol קלקול quod D. Hier. vertit commisit, LXX. verò fecit ebullire, & virgam pro sagittis, ἀναβύβρασι πάβδον. quod tamen Polychronius docet dictum phrasi Hebraea pro misit seu iecit sagittas אָבַל רֵי אֲבָבָה לְבָרָה. יָצְאָהּ גְּדֹרֵי אֶלֶּיָּהֶּן עֲחָרָה וְעָבְדָהּ. D. Hieronym. in Comment. explicat non solum diuinationis: stabit in ipso compito, & ritu gentis sua oraculum consulit, vt mittat sagittas suas in pharetram, & commisceat eas inscriptas, siue signatas nominibus singulorum, vt videat, cuius sagitta exeat, & quam prius ciuitatem debeat oppugnare. hanc autem Græci βολομαλίας, siue πάβδουμαλίας nominant. & addit postea, LXX. hic non tam sensu, quam verbis à vulgata distat. Nam illud ἀναβύβρασι seu ebullire, nihil aliud est, quam velociter exire seu ascendere. Sed alij putant eo significari genus alterum diuinationis: nempe commixtas sagittas in ærem fortiter iecisse, in quam partem caderent, dextram an sinistram,

A versus Rabbarh, an versus Hierusalem obseruasse: sic R. Ioseph. & (vt videtur) Chaldæus Paraphrastes, eamque interpretationem optime tam nostra, quam Græca versio patitur. Denique quia Kalal קלל etiam significat læuigare, & polire, ideo exponunt, terfit seu poliuit sagittas, volunt enim significari genus diuinationis Catopromanticum: quo augures in splendenti cuspide, velut in crystallo vel vngue, futura inspiciant: sed cum hoc sit recentiorum commentum, præstat D. Hieron. & LXX. illos sequi.

B Alter locus est deut. 8. v. 11. Vechober chaber חֶבֶר חֶבֶר, quod noster vertit incantator: recentiores vertunt iungens iunctionem, vt exprimant speciem ξολομαλίας, qua per frustola lignorum iterum coeuntia diuinabatur. Sed nostram versionem confirmant LXX. φαρμακὸς ὑπὸ αἰθέρον ὑπαοιδῶν, veneficus incantans incantationē: & recte, incantatores enim, à Chab. חֶבֶר, quod significat, se sociare, vocantur Chalbarim. quasi dicas focij, nempe dæmonum, quibus se pacto seu scedere inuito coniungunt. Longe ergo clarius vertit noster vulgatus, quam recentiores isti: & bene Paginus retinuerat versionem LXX. interpp.

D Tertius locus est Osea 4. v. 12. Populus meus in ligno interrogauit, & baculus eius annuntiavit ei, non constat, de quo genere hoc dictum. apud Hebræos, R. Moses Samsonis F. in explicatione præcepti Negatiui. 52. commemorat huiusmodi ritum: decorticabant bacillum ligneum vno tantum ex latere, tum in ærem proijciebant, si fortuito casu, primo iactu apparuisset superior pars decorticata, at secundo iactu superior pars adhuc vestita, prosperum successum augurabantur: si è

contra primum pars vestita, infelicem: si utroque iactu vestitum vel nudatum latus superius fuisset, mixtum euentum sibi pollicebantur: & hoc ab Osea putant significari. D. Hieronymus autem vult, de eodem agi genere, de quo egit Ezechiel, & vocat hic *παβδουά-λειαν*, quod illic *βελουάλειαν*, pro iisdem enim ista accepit. Sentit hoc etiam Theophylact. in Osea, sed aliter explicat ipsum ritum: *virgus* (inquit) *duas stantes, carmina & incantationes quasdam submurmurabant: deinde virgis, demonum operatione aut effectu, cadentibus, considerabant, quoniam utraque eorum caderet, autros summe an retrosum, ad dexteram, vel sinistram. Sicque tandem responsa dabant insipientibus, virgarum casu prognis vsi. Eundem ad modum ab uobis uos uaticinabatur, ut Iezekiel habet.* His adde quæ dicta *supr. scilicet. 1. superst. 17.* & scito etiam in Antithodorensi consilio mentionem fieri sortium de ligno prohibitionem can. 4.

5. Species est *Geomantia*, cuius laboriosa industria mentitur artem, nam sexdecim figurarum in solo, vel abaco mina *τεχνη* dispungit, ex sedecim additis diuersis punctorum coordinationibus, quæ nomina singulis suis astris putant respondere. hoc olim Hali, Et famosus Magus Oliuerius Malmesburius, libro edito, & postea Gerardus Cremonensis, Bartholomæus Parmensis, & Galpar Peucerus Lutheri sectator: quorum libri prohibiti, sunt complexi scriptis. Et Peucerum miror id tam diligenter profecutum, cum uerissime fateatur, toti illi disquisitioni nullam prorsus rationem, nullam uerè speciem subesse. Archimagus quoque Cornelius suam diuersam ab illa aliorum, Geomantiam, æque fallacem &

A mendacem, posteriore scripto fuit testatus. Picus de hac cecinit.
*atque frequens bibulam mucro cum pun-
gu arenam.*

Hanc descripsit Pictorius in *Epitome de Magia cap. 8.* Quanta ergo dementia est his vacare, quæ à suis damnantur auctoribus? Ex pijs scriptoribus & catholicis erudite refutarunt sapientiam citati, Franc. Picus *lib. 6. de Prænotion. cap. 3.* & qui, toto clam opere ex Picoplurima, Contr. *VViampina lib. de diuination. cap. 5.* & Iul. Sirenus *lib. 9. de Fato cap. 38.*

B 6. Vocant *σοχημαλείαν*. Fiebat primum aperto libro Homeri vel Virgilij, & attento primo, qui obuius incipienti, versu. Sortes Virgilianas, vel Prænestines vocabant. Sic Socrates mortis suæ diem coniecit: Sic Claudius, Traianus, Alexander, Macrinus, Gordianus Iunior & alij Imp. tempus regni vel uitæ vel alia, quæ de re Suetonius in *Tiberio*, Spartianus in *Hadriano*, Lampridius in *Alexandro*, & alij in horum vitis quadam Lipsius *lib. 2. Elector. cap. 11. uodecimo.* Iudæos quoque solitos in quauis ferme re inchoanda sic ex sacris biblijs apertis sortiri, docet ex Thalmudicis Iosephus Stephanus in *lib. 1. Machab. cap. 3. num. 48.* Huic vanitati Gentilium deinde successit apud Christianos, apertio Veteris aut Noui testamenti: quam insigni blasphemia uocant Sortes Apostolorum seu Sanctorum: hac vsi fuere Heraclius Imp. apud Cedrenum: & Romanus Diogenes, apud Culpianum: & Andronicus senior apud Gregoram *libro octauo.* & Chrannus filius Regis Francorum, apud Gregorium Turonensem *lib. Histor. capite decimo sexto. & vigesimo.* & B. Theodora Alexandrina, nondum bene catechisata, apud Simconem *Metaphrast. XI. Septem.* & Meroneus

apud

apud Gregor. Turonen. *Hist. Franc. libro 5. capite decimo quarto.* ubi & alius ritus exprimitur, nam ponuntur tres codices Scripturæ sacræ super Sancti Martini sepulchro, & sigillatim singuli aperiuntur. vsus hac denique Gundulphus, apud Ranulphum *libro septimo Polychronici capite sexto.* & sui laudator facinoris Hieron. Cardanus, de *varietate libro decimo quarto.* Damna fuit hæc superstitio non vno concilio Ecclesiæ Catholice decretis. Huc quidam referunt certas illas Ephesiorum notas magicis verbis iunctas: quas ferenti conatus omnes forent efficaces. harum beneficio volunt Cæsum è rogo liberatum *b.* sed hæc pertinent ad q. 6. Et ne quis obijciat vel D. August. in Confess. vel Greg. Turonen. factum, *libro quinto histor. Franc. capite quadragesimo septimo. & seq.* Nam sancti tunc libri aperiiebant, non vt de futuris, certiores redderentur, sed vt consolatorium aliquid vel exhortatorium in sacra pagina reperirent, vt testatur ipsemet Greg. & sic solent hodie multi pij viri cum tentantur, aperire libellum illum aureum Thomæ de Kempis, de *contemptu mundi*, eo quod semper aliquid in eo occurrat, quo roborari se & confirmari sentiunt. quod sane expers est superstitionis: August. etiam diuina monitione ad hoc inductus, *vide lib. 9. Conf. ss. capite ultimo.* Sunt qui velint duas exceptiones esse ab hac regula, videlicet, Prim, si quis id faciat graui necessitate compulsus, ad terminandâ grauem litem, vel anceps contilium, & citant D. Augustinum, *Epist. 180. ad Honorat. & li. 1. de doct. Christiana cap. 28.* Secundo, si debita cum reuerentia, precibus ad Deum factis, adhibeantur, vt vult Beda in *cap. 1. Actorum.* Imprimis admiserim has conditiones, non separatim sumptas, sed coniunctim; & ideo

A pro vna tantum. Nam puto simul requiri & materię necessitatem, & recursum ad Deum: nec Patres alterum excludere, sed supponere: cum alterum tantum expresserunt. vt Augustinus, qui grauitatem materiæ solius considerauit: nam de grege propter periculum mortis deserendo agebat, & ideo sortitionem fieri inter pastores, qui fugere, & qui manere deberent, volebat. *de Epist. 180. sub fin.* Beda vero vtrumque diferte exquirat. Nec leuis causa fuit D. Francisco, sua & proximorum talus, nec nullæ, nec frigida tepidæue preces præcesserant, cum sorte consultoria vsus, nec deerat ad hoc excitans diuina reuelatio.

B Narrat D. Bonauentura *vita illius ca. 13.* è quo D. Antonin. *3. p. sum. hist. tit. 24. §. 7.* sed carptim & mutilate delumpit; sed ille his verbis: *Immissum est eius menti per diuinum oraculum, quod in apertione libri Euangelici aperiretur et à Christo, quod Deo in ipso, & de ipso maxime foret acceptum.* Oratione itaque cum multa deuotione præmissa, sacrum Euangeliorum librum de altari sumptum, in Sancta Trinitatis nomine aperiri fecit per socium, virum vtrique Deo deuotum & sanctum. Sane cum in trina libri apertione *D* semper passio Domini occurreret, intellexit vir Deo pius, quod sicut Christum fuerat in statu in altioribus vita, sic conformari ei esse deberet in afflictionibus & doloribus Passionis, antequam ex hoc mundo transiret, &c. idem statuo de facto S. Danielis Stylitæ, apud Metaphrastem: & in vita S. H. berti Leodiens. Episcopi apud Surium tomo 6. Duo ergo illa concurrant necesse est, vt licite quis vtatur hac sorte: reuelatio vera si accesserit, vel sola illa præcesserit, nihil neque timendum, neque accusandum. In Beat. Matthiæ sortitione omnia ad-

Bbbb 2

fuisse,

ac aliqui
u & c. h
quis cle
nicos. 26.
q. 5. Anri
stod. cõc.
can. 4.
bide Eu
stath. In
Homer.

fuisse, & præterea morem deligendi
uis vicibus Sacerdotis Summi, non-
dum abolito, satis clarè docet Beda
in capite primo Actorum. Si ergo vel re-
uelatio, vel alia duæ causæ simul, si-
ne reuelatione, mouerunt Archidia-
conum Batoniensem, vt experiretur,
quod ait *Epist. 30.* post triplicem eius-
dem somnij de amico recursum: quam
ego facile crediderim diuinam visio-
nem: & curiositatis humana (sine af-
fectu curiositatis) sortibus, & reuolutione
Psalterij, visioni euentum diligentius ex-
ploraret: & oculis eius primum se versus ille
obtulit: *Moses & Aaron in Sacerdotibus
eius, &c.* sane censuerim, cum Ioan. Bu-
zgo nostro, Blesensem excusari posse, a-
lioquin negari nequit, non optimi
rem exempli censendam.

Longe alia quædam est fors Apосто-
lorum licita planè, non vetita, de qua
sic Cæsarius libro octauo *Miracul. capite
quingagesimo sexto.* consuetudo est maxime
prouincie nostræ matronis: vt tali cum sorte
specialem sibi apostolum eligant, *in XII. can-
delis, XII.* Apostolorum nomina singula in
singulis scribuntur, quæ à Sacerdote bene-
dictæ altari simul imponuntur: accedens ve-
ro famina, cuius nomen per candelam ex-
trahit, illi plus ceteris honoris & obsequij
impendit.] Quin & in Hispania sic Fer-
dinando Cortezio tortienti, Beatum
Petrum Apostolorum Principem Ro-
manæ, seu verè Apostolicæ Ecclesiæ
petram secundam (nam prima Iesus) ob-
uenisse sibi inuenio in Historia Mexi-
cana Franc. Lopez de Gomara *capite
vigesimo primo.* decebat Euangelium il-
lic plantaturo, rigatorem fauere, quo
rigante nunquam non incrementum
dat Iesus Christus.

Septimo loco venit *Ludus*, qui de-

scribitur in *Ἀοδὴ καὶ ἄρπα*, & alter quem
vocant *Ludum Pastorum*: qui duo no-
xie per Franciam & Germaniam mul-
tis solemnes, ad cognitionem matri-
monij futuri, opum, dignitatū, libero-
rum, &c.

Neque prætermittere hoc loco
possum vel debeo indiscussum pericu-
losum quoddam dictum Andr. Cæ-
salpini *libr. de inuestigat. demon. capite
duodecimo.* vbi sic ait: *Sunt qui conscriptos
de bona & mala fortuna libros consulunt
fortuito in libelli particulam incidentes, in
qua explicatur quod queritur.* (loquitur
de libris quales dixi) *sed hæc vi plurimum
apud ceteros vana reperiuntur, verè apud
eos quibus dæmon cooperatur.*] An ergo
dæmon futurorum huiusmodi præ-
sciis, vt sciat talia, quæ saltem quo ad
media, à libero ordinarie arbitrio de-
pendent, ad certum & verum euen-
tum dirigere? Nullus hoc verè Theo-
logiæ peritus concesserit. Debat ita-
que dicere, quando dæmon coopera-
tur, tunc sapius verè videri, propter
dæmonis in conijciendo solertiam:
non verò scribere, vt plurimum verè,
si dæmon cooperetur, nisi cum expli-
catione, quare tum potius quam a-
lias.

Octauo, venit *ἄλφα ἰσομαλέα*: quan-
do definitus locus in partes æquales
describitur, & unicuique singulæ al-
phabeta litteræ inscribuntur: deinde
singulis litteris granum frumenti im-
ponitur: postea ad hoc enutritus oscen
gallinaceus introducit, qui grana
comedat. denique notantur litteræ,
quarum primum grana depalcitur v.g.
litterarum: P. E. T. tunc creditur nota-
ri, Petrus Petronius, Petrucius, & quo-
rum simili modo nomen inchoatur.
Sic deceptus Valēs Imper. de successore
querentib. philosophis. & quia Gallina-

ceus

ceus absumperat, grana notata. Θ. E. Ω Δ. omnes occidi iussit Theodoros, Theodosios, Theodatos, Theodulos; & tamen illi Magnus Theodos. in imperio successit. a Hoc cum Zonara quidam volunt factum per ἀλχητρομαγείαν: sed aperte Socrates dicit factū per ἰερομαγείαν: Sozomenus, per oraculum ex tripodis machinā laureā. quem Nicephorus sequitur. Cassiodorus autem cum Socrate sentit: sed per errorem, vult ipsemet Valentem operā dæmonis vsum inquisivisse de successore Zonaras vero vult hoc factum ab Iamblichō & Libanio: sed hos omnes falli ex eorum temporum scriptore Ammiano patet, qui reos quidem quæsitū vaticiniū nominat FIDVSTIVM, IRENAEVVM, BERGAMIVM, HILARIVM, & hos quidem convenisse alios vaticinandi peritos, (quos non nominat. & forte fuere LIBANVS, & IAMBlichvs) & recitat mox verba Hilarij iam latera fodicati; *Construximus (magnifici iudices) ad cortina similitudinem Delphica, diti austru. is. de laureis virgulis, insulam hanc mensulam, quam videtur, & imprecationibus carminum secretorum, horagis que multū ac diuirms ruu. liter consecratam, mouimus tandem. Mouendi autem, quoties super rebus arcanis consulebatur, erat institutio talis. Collocabatur in medio domus, emaculata odoribus Arabicis, vndique lance rotunda pueri superposita, ex diuersis metallis materijs fabricata: cuius in ambitu rotunditatis extremo elementorum viginti quatuor scriptiles forma perite inuicē djungebantur specijs examinata dimensis, Has linteis quidam indumentis amictus, calcatisq; itidem linteis sociis, torulo capite cir. uniflexo, verbenas felicitis arboris gestans, litato conceptis carminibus numini præsitionum auctore ceremoniali scientia supersistit, cortinulas, pen-*

A *sulum annulum librans ex carpathio flo, per quam tenui mysticis disciplinis initiatum: qui per intervalla distincta retinentibus singulis litteris incidens saltuatum, heros efficit versus interrogationibus consonos, ad numeros & modos pene conclusos: quales leguntur Pythici, vel ex oraculis editi Bran. hidarum, Ibi rum quærentibus nobis, qui præsenti succedet imperio, quoniam omni parte expolitus fore memorabatur; usiliis annulus duas perstrinxerat syllabas, & cum adiectione littera postrema, exclamavit quidam præsentiū, THEODORVM, &c.*

B *Subdit etiam interrogatos num quæsiissent, quid ipsismet impenderet, dixisse versus. qui responsi; quibus & ipsis capitalis sententia, & Principi exultio denunciabatur, quæ cuncta sic euenerunt. Nam & THEODOSIVS successit, & hi capite multati, & Valens viuis à Gotthis igne consumptus fuit. Adeo vt suspicer, hæc omnia per Diabolum, Deo reuelante, ad tot scelerum vindictam fuisse reuelata. Ex quibus verbis Ammiani patet SOCRATEM, & CASSIODORVM, & ZONARAM incomperta sibi, & parum vera narrasse.*

C *Nonum genus est ὀνομαστία, quæ petitur ex nomine consulentis per elementa nominis diuersimode collocata, & quali per anagrammatismum faustum quid vel contrarium indicantia. hoc fuit PYTHAGORICVM commentum. v.g. si. Ioannes Magnus, resoluas in, agnus animosē. hac putant ab APOLLONIO Romæ puellam, quæ nuptiarum die mortua, fuscitatum.] Philost. lib. 4.]*

D *Decimum dicebatur ἀριθμαστία quæ fuit duplex, vna Græcorum valo-*

Teretiā.
maur⁹ ci
arus ā
nobis (vbi
le hac re
dixi plu-
a) Opi-
nationib⁹
n Accii
Alyana-
ten.

ib. 8. de
publ.

rem litterarum considerantium, & futu-
rum victorem augurantium, cuius
nomen maiores numeros contineret:
ideoque Hectorem ab Achille iupera-
tum b Altera fuit Chaldeorum, qui al-
ter habetum distribuunt in tres decades
quibusdam litteris repetitis, & nomi-
na petentium resoluta commutant in
innumeros, & singulos numeros suis
planetis attribuunt. Huc referenda Iu-
deorum recentiorum Kabbala, quam
diuidunt in duas partes, in quandam
Diouarvriā blasphemij refertam, &
Agibuarvriā hanc vanissimam, & de
lege refutantem Tegnum *lib. de vero
studio Christiano.* & melius Ciruelus in
Paradoxis questionibus earum vlti-
ma, quæ est de *Cabala Iudaorum.* & à qua
non abit longe Platonis Arithmeticum
vaticinium, & reprehensum ab Aristo-
tele *lib. 6. Polyt. Sane APOSTOLVS &
EVANGELISTA D. IOAN. in Apoc.*
omen Antichristi per numerum 666.
significauit, c. 13. vt illi à Deo fuerat re-
uelatum: sed omnium, hætenus inge-
nia in nomine illo eruendo frustra
fortassis desudarunt: qui *nuir a volet, le-
gat Riberam in Apocalypf. Sanderum
de Antichristo, Feuardenium in Ire-
næum, & fufissime differentem Raimun-
dum de Antichristo. a. c. 20. vsque ad vi-
gesimum quintum.* qui Arithmantia tamen
non nihil amplius, quam par erat,
detulit, ex Platoniorum commentis.
Locus ille APOSTOLI non confirmat
Arithmantiam; sed duntaxat numero-
rum inuolucris arithmeticis prophe-
tiam contexit, quod & nobis liceret S.
Spiritu id inspirante. Iplis vero nume-
ris vim aliquam diuinam, vel natura-
lem proprietatem tribuere; erroneum
est.

XI. Potest esse, quod Pythagoræ tri-
buit Plinius considerandum in nomi-
nibus proprijs vocalium numerum

A parem, esse prosperum; imparem vero
orbitatis claudicationisue indicium.
Circumfertur de his & similibus nugis,
liber *Al. hindrina*, superstitiosus plane,
& flammis dignissimus; quem fingunt
fuisse discipulum Aristotelis. Huc &
ad præcedentem speciem communiter
referenda est illa circularis figura, in
cuius media inter semiluna. area, varij
numeri arithmetici, in proximo cir-
culo, inscripta verba, *vita, bona fortuna,
mala fortuna, mors, morbus, sanitas*, in se-
quenti, nomina planetarum cum certis
numeris: in 3. alphabetū Latinis litteris
capitalibus, in 4. certi arithmetici nu-
meri, quæ in Germania quidam vtuntur,
& cuius formam si Geor. Pictorius
non exhibuisset, vsumque non expli-
casset, fecisset longe conlultius.

B Fortassis etiam gentilib. in vsu fuit
aliud quoddam Onomantia genus,
quando ex ipsa nominis significatione,
omen capiebant, vel aliquid futurum
diuinabant, vt alibi (*Opinationibus in
fragmenta Tragicorum*) docui Græcos
fecisse in nomine Astyanactis, & Augu-
stū in nomine Niconis, de quo lege *sup. li.
3. part. 2. quæst. 4. sect. 4.* Huc referri-
m, quod refert Prudentius sic à ty-
ranno irrisum B. Hippolytum marty-
rem:

D
Ille supinata residens ceruice, qui,
inquit,
Dicitur? affirmant dicier Hippo-
lytum.
Ergo sit Hyppalytus, quatiat, turbet q̄
iugales.
Intereat quo serus delimitus equis.

E Vtenim alicubi ab Aufonio prodi-
tum, veteribus diuinationis species e-
rat, nomen componere, quod sit,
Fortuna morum, vel necis iudicium.
Quæ, quam sint vana, docuit etiam
Ioan. Brodæus *lib. 7. miscellan. c. 5.*

Ab hac

Ab hac superstitione non sunt immunes, qui ex nominibus sic parentum arbitratu impositis, fortunas hominum & euentus futuros autumant dependere. indeque quid futurum sit ratiocinantur. Expertes sunt culpa, qui sedula diligentia, quaedam per angelos vel homines sanctos, propheticis spiritu imposita nomina, cum eorum, quibus imposita fuere munere, virtutibus, aut exitu vitæ componunt, & ostendunt illa cum rebus consentire: quod olim fecere Patres Orthodoxi, de Abel, Enoch, Noe, cæteris: de quibus lege D. ISIDORI. *lib. 7. Origin. c. 6.* ad hoc præit nobis Angelus in Euangelica Historia *Matth. 1. vers. 21. Luc. 1. v. 13. & 14.* & ipsemet Iesus Simoni nomen, Cephas, imponens, *Ioan. 1. v. 42. collato cum Matth. 16. v. 18.* Aliquid simile P. Nicolaus Serarius, in *Machab. præloq. 1. vbi de hac re, notauit ex Gorionide, de nomine Machabæi; quod sane potuit* PROPHETICE à patre inditum fuisse prævidente ingens animi robur & cor, quod Iudæ futurum. Sanctorum vero nomina liberis imponere, vt illorum potissimum patrociniis se suaque commendent, & mores imitentur, pium & religiosum est; & eadem ex causa consuetudo Pontificum Romanorum, ab aliquot iam sæculis nomen pristinum cum dignitate Summi Sacerdotij commutantium, laude digna, vt quod maxime.

Ultimo loco, Ioannes Leo, diligens scriptor, & quandam, ὀνειδισμῶν κριταὺν, sortiarum recenset: in capsula abaculi forma constructa quaedam alij auiculas, ad has venire, qui consilium quaerunt, & obolum offerre: auiculam siipem accipere, inque capsulam inferre nostro: deinde regredi, & responsum in chartula referre consultori. Hæc sufficiant de his superstitiosis sortibus

A partim diuinatorijs, partim consultorijs.

SECTIO IV.

Quale in his peccatum?

NOTANDAE sequentes conclusiones. Quo ad sortem diuinatoriam, & auguria cætera;

B *Primo, graue peccatum est inquirere occultas culpas per haruspicia, vel auguria, vel sortes diuinatorias. nam hæc non possunt ita sciri, sine dæmonis auxilio. quare quidam qui per astrolabium conatus fuerat furem occultum nosse, etiam sine intentione dæmonem inuocandi, vt grauiter peccans, ab altaris ministro fuit per annum suspensus; b idque ex gratia & dispensatione: quia secundum ius commune debuisset in perpetuum suspendi. c*

C *2. Aequè mortale peccatum est augurijs vel sortibus conari prædicere futura contingentia: d ideoque in clericos lata excommunicationis sententia. e*

D *3. Quamuis non sit peccatum mortale huiusmodi obseruare, nisi, quando quis illis fidem adhibet, semper tamen maxime periculosum est, secundum illa dirigere actiones suas, etiamsi quis illis minime credat, ratio, quia iustissime Deus solet permittere, vt tales malè pereant: Diabolus etiam per huiusmodi sæpe in maiora pertrahit, & in magis serijs decipit: & vt minimum, per hæc homo pessimum habitum acquirit, proximè disponentem ad infidelitatem.*

E Aliquot exemplis hic illic sparsim ostensum, quàm perniciosum esse solitum sit consulere dæmonicolas. Ad dam nunc ex Adamo Chronographo, de Olaph Rege Noruegiæ. iscum inuasisset DANIAM fretus responsis

dæmo-

Q
b ca. 2. de
fortileg.

c c. si quis
Episcopus.
26. q. 5.
d D. Tho.
d. q. 95. ar.
6. & 7.
e d. si quis
Epif. cum
scqq.